

5 a, b) Možné řešení: Usínalo se mi těžko, dokonce jsem si s těžkým srdcem večer nastavil budík (souvětí souřadné, poměr stupňovací). Maminka se rozhodla, že je třeba odnést po zimě kabáty do čistírny (souvětí podřadné, II. V. předmětná). Omylem jsem zapnul v televizi program, a přestože ho nikdy nesleduji, velmi mě zaujal (souvětí souřadné, II. V. přísl. přípustková, I. a III. věta hlavní v poměru slučovací). Někteří mě jen zvědavě pozorovali, ale většina se mé příhodě smála (souvětí souřadné, poměr odporovací). Když jsem tam doběhl, všichni se právě rozcházeli (souvětí podřadné, I. V. přísl. časová). Nic nebránilo tomu, aby si všichni začali užívat volné prázdninové dny (souvětí podřadné, II. V. předmětná). Druhý den po zahájení školy byl praven rozvrh, a proto se od pondělí už normálně učilo (souvětí souřadné, poměr důsledkový). Domů jsme se v mé hlavě se vylíhl nápad, jak bych ho vytrestal za lhaní kamarádům (souvětí podřadné, II. V. přívlastková). Jakmile otec přinesl voňavé řízky a salát, maminka se vrátila z obývacího pokoje (souvětí podřadné, I. V. přísl. časová).

SKLADBA

5. Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí

1 Utvořte se zadanými spojovacími výrazy avšak, který, kdy, nebo, že, jak, sotva, pokud, mezitím, -li, kdyby, jenže, a proto, co souvětí na téma:

- a) sport
- b) ochrana přírody
- c) oblíbené knihy

1 a) proto, tudíž
 2 avšak
 3 a) jak
 5 a) tak

2 Doplňte do souvětí vhodné spojovací výrazy:

Nezapomeň si vzít s sebou svačinu a pití, aby neměl večer hlad. Týden před odjezdem na tábor jsem onemocněla, a tak jsem měla strach, že budu muset zůstat doma. Nezrazovali mě, ale nebyli z toho nijak zvlášť nadšeni. Protože nemám hudební sluch, nenaučila jsem se hrát na žádný hudební nástroj. Začal mě bolet zub, proto jsem se objednala ke své zubní lékařce. Poradil mi, jak se mám zachovat v tak nepříjemné situaci. Celá naše rodina se sešla o Vánocích ve vile u strýčka, protože do našeho bytu bychom se všichni nevešli. Můj nejlepší kamarád se chce stát kuchařem, proto už teď pomáhá mamince vařit. Když se kolem nás mihla zmije, polekali jsme se. Z tepla obývacího pokoje jsme sledovali sýkorky, kteřé poskakovaly po zasněžených větvích.

a) Vyhledejte spojovací výrazy a určete jejich slovní druh:

Teta Agáta – Postrach na pokračování
 A v mé hlavě se vylíhl nápad, jak ji vytrestat. „Nesmíme se nechat tetou diskriminovat,“ říkal jsem si v duchu, když jsem sledoval vystrašené cestující a spokojenou tetu Agátu. Naštěstí u mne zabrzdil taxík. „Naložit?“ zeptal se řidič. „Nakládat!“ zavelel jsem. Než teta Agáta vystoupila, kufrы nebyly. „Tetičko, ty sis objednala na kufrы taxík?“ zeptal jsem se sladkým hlasem. Tetička zbledla a domů jsme šli mlčky. Celý den potom tetička sháněla svoje zavazadla. Nalezené kufrы uotvovaly do úschovny zavazadel a zvětšovaly naši naději, že návštěva bude krátká. Jasně však bylo, že nebude poslední. Boj s tetou Agátou bude zřejmě bez konce, ale nesmíme se dát, povzbuzoval jsem se a těšil se úspěchu. Ten úspěch byl ale jen částečný, neboť vím, že teta Agáta je nepřekonatelná, ale o tom budeme vyprávět až příště.

V posledním odstavci určete slovní druhy.

Souvětí v posledním odstavci znázorněte graficky, určete poměry mezi hlavními větami a druhy jejich vět.

uvážte chyby v textu:

se římskými číslicemi píše nula? Nijak, starý římané totiž...
 zčítání a další početní úkony